



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1052/2023
29.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ, ВВ, ГГ, свих из ... и ДД из ..., чији је заједнички пуномоћник Драган Благојевић, адвокат из ..., против тужених Агенције за вођење спорова у поступку приватизације Београд, чији је пуномоћник Марија Ивановић, адвокат из ... и Републике Србије, коју заступа законски заступник Државно правобранилаштво Београд, ради исплате, одлучујући о ревизијама тужилаца и тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације Београд, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2374/22 од 29.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2374/22 од 29.09.2022. године, у ставовима другом и четвртом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2374/22 од 29.09.2022. године у делу става првог изреке, којим је одбијена жалба тужилаца и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду П1 639/19 од 01.06.2021. године у ставовима трећем и петом изреке.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације Београд изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2374/22 од 29.09.2022. године у делу става првог изреке, којим је одбијена жалба ове тужене и потврђена пресуда Трећег основног суда у Београду П1 639/19 од 01.06.2021. године у делу става другог изреке којим је обавезана тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације да исплати: тужиљи АА износ од 3.758,40 евра, тужиљи ББ износ од 1.252,80 евра, тужиоцу ВВ износ од 4.732,80 евра, тужиљи ГГ износ од 1.252,80 евра и тужиљи ДД износ од 2.923,20 евра, са припадајућом законском затезном каматом и у ставу четвртом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1

2374/22 од 29.09.2022. године у делу става првог изреке, ближе описаном у претходном ставу ове пресуде.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца и тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 639/19 од 01.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован приговор стварне ненадлежности тог суда који је истакао тужени првог реда. Ставом другим изреке, обавезана је тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације да исплати тужиоцима АА износ од 5.400 евра, тужиљи ББ износ од 1.800 евра, тужиоцу ВВ износ од 6.800 евра, тужиљи ГГ износ од 1.800 евра и тужиљи ДД износ од 4.200 евра, са каматом по есконтној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године као дана доспелости потраживања до 25.12.2012. године, а затим по стопи прописаној Законом о затезној камати до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца да се обавезе тужена Република Србија да солидарно са туженом Агенцијом за вођење спорова у поступку приватизације исплати износе главнице, са законском затезном каматом, како је то одређено у ставу другом изреке. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације да тужиоцима надокнади парничне трошкове у износу од 1.071.000,00 динара. Ставом петим изреке, обавезани су тужиоци да туженој Републици Србији солидарно надокнаде парничне трошкове у износу од 183.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2374/22 од 29.09.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом, делу става другог којим је обавезана тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације да исплати тужиљи АА износ од 3.758,40 евра, тужиљи ББ износ од 1.252,80 евра, тужиоцу ВВ износ од 4.732,80 евра, тужиљи ГГ износ од 1.252,80 евра и тужиљи ДД износ од 2.923,20 евра, са досуђеном законском затезном каматом, у ставу трећем, четвртм и петом изреке, те су жалбе тужилаца и тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације у том делу одбијене као неосноване. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у осталом делу става другог изреке, па је одбијен тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се обавезе тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације да преко износа означених у ставу првом изреке исплати тужиљи АА износ од још 1.641,60 евра, тужиљи ББ износ од још 547,20 евра, тужиоцу ВВ износ од још 2.067,20 евра, тужиљи ГГ износ од још 547,20 евра и тужиљи ДД износ од још 1.276,80 евра, са каматом по ескортној стопи коју прописује Европска централна банка почев од 30.05.2009. године као дана доспелости потраживања до 25.12.2012. године, а потом по стопи прописаној Законом о затезној камати до исплате. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви тужилаца и тужене Републике Србије за накнаду трошкова другостепеног поступка. Ставом четвртим изреке обавезани су тужиоци да туженој Агенцији за вођење спорова у поступку приватизације на име трошкова другостепеног поступка солидарно исплате износ од 72.826,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремене ревизије изјавили су тужиоци и тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације.

Тужиоци побијају пресуду у делу којим је одбијен тужбени захтев у односу на оба тужена лица, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације побија пресуду у делу става првог изреке, којим је у односу на њу потврђена првостепена пресуда у обавезујућем делу о главној ствари и парничним трошковима, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о посебној по члану 404. ЗПП.

Тужени су поднели одговор на ревизију тужиоца.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда нису испуњени наведени законски услови за одлучивање о посебној ревизији тужене, пошто солидарна обавеза Агенције за вођење спорова у поступку приватизације за спорну обавезу постоји због пропуста њеног правног претходника, Агенције за приватизацију у поступку усвајања социјалног програма, као органа надлежаног за спровођење поступка реструктурирања послодавца тужилаца Компанија „Интернационал ЦГ“ Београд и „Генералекспорт“ Београд. О овом питању изражен је став у пресуди Врховног касационог суда Рев2 1341/2016 од 31.01.2018. године, након одлуке Уставног суда Уж 2049/2013 од 04.10.2013. године, која је прихватила становиште у одлуци Уж 4639/2012 од 08.05.2013. године, и која има правно дејство и према лицима која нису поднела уставну жалбу, а налазе се у истој правној ситуацији као и подносиоци уставне жалбе у том предмету, сагласно одредби члана 87. Закона о уставном суду.

Из изнетих разлога, одлука у ставу трећем изреке донета је на основу члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући дозвољеност изјављених ревизије тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације, као редовне и тужилаца против дела првостепене пресуде којом је одбијена њихова жалба и потврђена првостепена пресуда у обавезујућем делу на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија туженог, односно ревизија тужилаца у наведеном делу нису дозвољене.

У споровима о новчаним потраживањима из радног односа за дозвољеност ревизије меродавна је одредба члана 403. став 3. ЗПП. Овом одредбом прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета

побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба је поднета дана 08.12.2010. године, а поступак се по одредби члана 506. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23) води по одредбама тог закона, пошто је првобитно донета пресуда укинута решењем другостепеног суда Гж1.3588/14 од 17.09.2015. године и предмет враћен на поновно суђење. Тужиоци се налазе у положају обичних (простих) супарничара из члана 205. став 1. тачка 2. ЗПП, у којој ситуацији се вредност предмета спора меродавна за оцену дозвољености ревизије одређује према вредности главног захтева сваког од тужилаца посебно. Највећа вредност појединачног захтева о коме је одлучено побиваним деловима другостепене пресуде је 6.800 евра, па како не прелази наведени имовински цензус одлуке у ставовима другом и четвртном изреке, донете су на основу члана 413. ЗПП.

Ревизија тужилаца је дозвољена у делу побивања ставова другог и четвртог изреке другостепене пресуде на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па је Врховни суд испитао другостепену пресуду у наведеном делу у смислу одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а битна повреда предвиђена одредбом члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није предвиђена као ревизијски разлог по члану 407. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, од значаја за преиначени део првостепене пресуде, тужиоци су бивши запослени Компанија „Интернационал ЦГ“ и „Генерал експорт“ у реструктурирању. По јавном позиву евидентирани су као радници који се пријављују за остваривање новчане накнаде у износу од 200 евра по години стажа. Тужиоци су се налазили у прегледу евидентираних радника који остварују право на новчану накнаду, која је према годинама радног стажа износила: тужиљи АА 5.400 евра, тужиљи ББ 1.800 евра, тужиоци ВВ 6.800 евра, тужиљи ГГ 1.800 евра и тужиљи ДД 4.200 евра. Спорно потраживање тужилаца делимично је намирено у стечајном поступку за 30,40%.

Првостепени суд је у целости усвојио постављени тужбени захтев у овим износима, а одлуку у побиваном делу другостепени суд заснива на становишту да је обавеза тужене Агенције за вођење спорова у поступку приватизације, као солидарног дужника престала испуњењем у делу у коме је то потраживање намирено из имовине послодавца.

По становишту Врховног суда правилно је другостепени суд применио материјално право, када је делимично преиначио првостепену пресуду.

Одредбом члана 414. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу, да поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће док не буде потпуно испуњена, али када један дужник испуни обавезу, она престаје и сви се дужници ослобађају.

Наведена материјалноправна одредба односи се и на делимично испуњење солидарне обавезе, као што је то утврђено у конкретном случају и на тако утврђено чињенично стање правилно примењено материјално право.

Наводи ревизије да је тужиоцима у поступку стечаја исплаћен део главног потраживања без камате, те да би правилним математичким обрачуном висина исплаћене обавезе била 22,12% нису од утицаја на законитост другостепене пресуде, пошто су чињенице утврђене према доказној активности странака до закључења главне расправе (члан 360. став 3. ЗПП), а тужиоци на последњем рочишту за главну расправу истакли као неспорну чињеницу да је њихово потраживање намирено у висини од 30,40%.

Правилно је одлучено и о парничним трошковима на основу одредби члана 165. ставови 1. и 2., 153. став 2. и 154. ЗПП. Пошто тужиоци и тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације нису постигли успех у поступку по ревизији, ставом петим изреке одбијени су захтеви за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић